

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2018/19

Destinace (země, město): Velká Británie, Glasgow

Jméno, příjmení: Katarína Čermáková

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav):
University of Glasgow, School of Modern Languages and Cultures

Lektorát českého jazyka a literatury na University of Glasgow je součástí School of Modern Languages and Cultures. Studenti si mohou zvolit česká studia jako povinný i volitelný předmět. Cílem je integrovat češtinu srovnávacím způsobem do celkového programu School of Modern Languages and Cultures, kde se vyučuje sedm různých jazyků a kultur.

Češtinu je možné studovat v rámci *Comparative Literature*, která zahrnuje kurzy literární, ale i literárně-historické, srovnávací (například kurz srovnávací české a polské literatury 20. století, ale i starší, kurz české a polské historie), kurz historie cenzury, kurz českého filmu a samozřejmě i kurzy jazykové na různých úrovních pokročilosti.

Další možností je zvolení češtiny jako cizího jazyka. V tom případě jde o kurzy tzv. *Subsidiaries*. V takovém případě nezáleží na tom, který obor si student volí jako obor hlavní.

Češtinu lze na různých úrovních pokročilosti studovat také v rámci spolupráce s College of Social Sciences, jakož i Ph.D. studies. Studenti Ph.D. studií mají dvě hodiny týdně češtiny navíc.

V tomto roce navštěvovalo kurzy češtiny a české kultury celkem 20 studentů. Podle ročníků studovali v prvním ročníku 4 studenti, ve druhém 3, ve třetím 4, ve čtvrtém 4 a v postgraduálním studiu 5 studentů.

Lektorka zajišťovala výuku v rozsahu 18 hodin týdně a v jazykových kurzech všech úrovní pokročilosti. To obnáší výběr výukových materiálů, přípravu výuky a doplňujících materiálů, přípravu průběžných testů a závěrečných zkoušek, ústní zkoušení v rámci závěrečných zkoušek, konzultace a individuální doučování. Silná tendence využití online přístupu k výukovým zdrojům umožňuje jejich kombinaci a široký záběr. Jednotlivé kurzy používají učebnice a materiály na základě své pokročilosti a složení. Například studenti *Social Sciences* mají jiné výstupní cíle kurzu než *Czech I*. Podle toho lektorka vybírá zdroje a podklady pro

výuku. Z materiálů přístupných na trhu používáme například *Češtinu pro cizince A1 a A2, B1 a B2* Marie Boccou Kestřánkové; *Česky krok za krokem 1* Lídy Holé; *Češtinu pro začátečníky* Ladislava Kasky a mnoho dalších materiálů včetně adaptované prózy.

Lektorka také spolupracuje se studenty na jejich výzkumných projektech v rámci univerzity. Lektorka rovněž vybírá a doporučuje studenty, kteří se účastní letní školy na některé z českých univerzit. Tento rok se podařilo umístit 5 studentů na letní školy po celé České republice také díky spolupráci s Velvyslanectvím České republiky v Londýně.

K dalším činnostem lektora patří například práce na vytvoření online kurzu pro začátečníky, který je podporován studentským portálem Moodle2. Tento kurz bude do výuky jazykových kurzů s největší pravděpodobností zařazen v zimním semestru od září 2020. Kurz pro začátečníky bude celý ve virtuální podobě, tedy bez nutnosti zakoupení výukových materiálů. Tvorba všech zdrojů k výuce tak zůstává na lektorce.

Každý vypsáný kurz češtiny má elektronickou podporu na Moodle2. To umožňuje prakticky neomezený přístup studentů k doplňujícím materiálům a k probrané látce. Také to usnadňuje organizaci celé výuky.

Výuka češtiny je v co nejvyšší možné míře vedena v cílovém jazyce. Od první úrovně (A1 Beginners) až do úrovně Ph.D. studia, kde se mluví pouze česky (tito studenti dosahují průměrné úrovně B2). (Studenti, kteří stráví několik semestrů v ČR, dosahují úrovně C1.) Studenti Ph.D. a Social Sciences se soustředí na práci s cílovými texty, které potřebují ke svému studiu a výzkumu.

Lektorka měla po celý rok k dispozici svoji pracovnu s počítačem společně s lektorkou z Polska a ruským lektorem. Učebny jsou dostatečně vybavené veškerou potřebnou technikou a zázemím. Lektorka má i možnost kopírování materiálů dle potřeby a má také přístup do budovy během víkendů a prázdnin.

Spolupráce s katedrou i kolegy je na vysoké úrovni. Lektor sice nemá smlouvu s univerzitou, ale má přístup do univerzitního systému i do knihovny. Má k dispozici zaměstnaneckou slevu při návštěvách univerzitních zařízení (například Recreation Center), může se účastnit výletů organizovaných univerzitou pro mezinárodní studenty a ostatní zaměstnance. Univerzita ovšem nenabízí žádné ubytování ani případný finanční příspěvek na bydlení.

School of Modern Languages and Cultures pravidelně organizuje setkání zaměstnanců a vyučujících se studenty. Ti zde mají možnost prodiskutovat případné problémy, námítky, návrhy a klást otázky týkající se jednotlivých kurzů. Tato setkání se konají pravidelně a jsou hodnocena velice kladně. Výuka češtiny má výborný ohlas i díky individuálnímu přístupu.

Mimo vlastní výuku probíhají každý rok různé podpůrné aktivity, kterými se snažíme navázat spolupráci mezi studenty jednotlivých úrovní pokročilosti, jakož i prohloubit jejich znalosti české kultury či přiblížit současné dění v České republice. Jednou z takových aktivit je pravidelné promítání českých filmů

s odborným výkladem dr. Čulíka, kam mají dveře otevřené i čeští studenti z Glasgow nebo studenti programu Erasmus+. Účastnilo se jich 33 studentů a také mnoho hostů z řad veřejnosti.

V letošním roce proběhlo i několik zajímavých přednášek v rámci výměnného programu Erasmus+. Přednášky nebyly určeny pouze pro posluchače českých kurzů, ale pro všechny zájemce. V únoru se konala přednáška prof. MgA. Martina Štolla, Ph.D., z Karlovy univerzity, v březnu potom Doc. PhDr. Martina Pilaře, CSc., z Ostravské univerzity.

Propagaci programu pomáhá i účast lektorky na Applicants' Day, kde se studenti zapsaní již ke studiu rozhodují, na kterou školu nakonec nastoupí. Nabídka výuky jazyků a možnost výměnných pobytů v rámci studia je stěžejní.

Každý rok organizujeme tzv. Czech Christmas Party, kde se studenti seznamují s vánočními tradicemi u nás, učí se koledy a hlavně se můžou setkat s kolegy z jiných tříd. Tato vánoční „besídka“ má velký úspěch a těší se velké oblibě. I tento rok jsme navázali podobným setkáním na téma Velikonoc a českých velikonočních tradic, včetně české kuchyně. Na konci školního roku proběhlo také závěrečné „Posezení s češtinou“, kde měli studenti možnost ukázat a zhodnotit všechny vědomosti z nedávno skončené výuky.

Důležitá je také spolupráce s našimi zastupitelskými úřady. Společně s Generálním konzulátem České republiky v Manchesteru se nám podařilo zrealizovat návštěvu delegace senátorů ze Stálé komise Senátu pro krajany žijící v zahraničí a generálního konzula Ivo Losmana na naší univerzitě. Uskutečnila se dne 12. 6. 2019. Ze Stálé komise Senátu pro krajany jsme měli tu čest přivítat jejího předsedu pana senátora Tomáše Czernina. Dále také zvláštního zmocněnce pro krajanské záležitosti Ministerstva zahraničních věcí ČR Jiřího Krátkého. Členem delegace byl také Ladislav Bánovec, ředitel Odboru mezinárodních vztahů MŠMT. Delegace se seznámila s historií a současností českých studií na univerzitě v Glasgow a měla také možnost potkat některé současné studenty češtiny. Na závěr navštívila univerzitní knihovnu.

Studenty, kteří začnou češtinu studovat, jejich zájem neopouští, ba právě naopak. Proto lze jako velice pozitivní hodnotit spolupráci se zastupitelským úřadem v Londýně při vyslání studentů na letní školy slovanských studií po celé České republice. Mnoho z nich se vrací s nadšením a s plány vrátit se v budoucnu do České republiky, ať už na studia nebo za prací. Je nepochybné, že takové nadšence naše země potřebuje, protože se naučí nejen jazyk, ale i porozumí naší kultuře a mentalitě, a to je určitě důležité.

Česká studia na univerzitě v Glasgow jsou důležitá už proto, že jsou jediná ve Skosku. Jejich organizace a propojení s ostatními obory umožňuje široký záběr poznávání české kultury, historie i jazyka jaký není možný na českých univerzitách, protože naše obory jsou předem dané. Na School of Modern Languages and Cultures si student vybírá předměty podle svého vlastního zájmu. Ve stávajícím rozsahu můžou dále existovat i díky Programu podpory českého kulturního dědictví v zahraničí.

Mé díky patří dr. Janu Čulíkovi, bez jehož práce, vynaložené energie a časového nasazení by Česká studia v Glasgow nebyla taková, jaká jsou. Za skvělou spolupráci a podporu během celého roku děkuji také kolegyni dr. Mirně Šolić.

Glasgow 31. července 2019

Mgr. Katarína Čermáková, Ph.D.